



Број: 03/10-50-19-299-12/16
Сарајево, 19.04.2016.

Истраживање број: 229

Врста истраживања: **INF** - општа информација – кратак преглед одабране теме

НАЈВАЖНИЈИ ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА ЈАВНИХ РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА И МОДЕЛИ НАПЛАТЕ RTV ТАКСЕ У ЕВРОПИ

Припремила:
Nihada Jeleč

Дескриптор: RTV такса, јавни RTV системи

Истраживање је намењено посланицима и делегатима, који могу поставити додатна питања, сугестије и коментаре на email адресу: istrazivacki.sektor@parlament.ba.

Јавност Босне и Херцеговине може коментирати радове, али Истраживачки сектор нема могућност да одговара на коментаре и дискутира о истраживању.

Информације наведене у садржају истраживања важеће су у тренутку припреме истраживања и оне се не ажурирају након објаве истраживања.

Истраживање не одражава званичан став Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (PSBiH).

SAŽETI PREGLED FINANSIRANJA JAVNIH RADIO-TELEVIZIJA I MODELI NAPLATE RTV TAKSE U EVROPI

Finansiranje javnih RTV: Javni medijski servisi mogu biti financirani javnim novcem, kombiniranim financiranjem (ili dvostrukim financiranjem), npr. kombinacijom javnog i komercijalnog financiranja i čisto komercijalnim financiranjem. U evropskim državama javne RTV se različito financiraju. „U 2014. godini prihodi od RTV takse su predstavljali glavni izvor prihoda javnih radio-televizija na prostoru Evropske radio-difuzijske unije (EBU), koji je predstavljao 66,8% ukupnih prihoda javnih radio-televizija. Direktno javno financiranje iz državnog budžeta činilo je 14.2%, a komercijalni prihodi 18.6% (od toga 10.2% prihodi od samog marketinga)...Obaveza plaćanja RTV takse je tradicionalno vezana za posjedovanje radio i/ili TV uređaja i često je sama mogućnost prijema signala javne radio-televizije dovoljna za postojanje te obaveze...Drugi tradicionalni način financiranja uključuje novac iz državnog budžeta. Državni grant može biti u vidu direktnih uplata novca radio-televiziji od strane vlade/parlamenta, ili indirektna podrška kao što su subvencije za TV programe, proizvodnju ili transmisiju programa.“ⁱ

U sljedećoj tabeli prikazani su najznačajniji izvori financiranja javnih radio-televizija u evropskim državama.ⁱⁱ

Države u kojima se javna radio-televizija uglavnom finansira iz RTV takse/pristojbe	Države u kojima se javna radio-televizija uglavnom finansira prihodom od poreza	Države u kojima se javna radio-televizija uglavnom finansira prihodom od marketinga	Države u kojima se javna radio-televizija uglavnom finansira iz ostalih izvora prihoda
Austrija Češka Danska Francuska Njemačka Irska Italija (<i>stopa neplaćanja RTV takse iznosi 30%ⁱⁱⁱ</i>) Portugal Švedska Ujedinjeno Kraljevstvo Norveška Švicarska Bosna i Hercegovina Belgija/Valonija Hrvatska Srbija Slovenija Makedonija	Bugarska Estonija Finska Mađarska Latvija Litvanija Nizozemska Island	Poljska (<i>stopa neplaćanja RTV takse iznosi 70%^{iv}</i>)	Turska (<i>2% poreza na račun za el. energiju; 0,1-16% poreza na proizvodnju i uvoz audio-vizuelnih uređaja</i>) Španija (<i>prihod od poreza za privatne RTV kuće i telekomunikacijske operatere</i>) Crna Gora (<i>iz državnog budžeta</i>)

Prikupljanje RTV takse:^v Različita tijela ili kompanije prikupljaju RTV taksu U Evropi, npr.^{vi}

- vladina tijela:
(Belgija/Wallonia, Francuska, Makedonija)
- elektrodistribucija
(Albanija, Grčka, Italija^{vii}, Portugal, Rumunija, Turska, Srbija)
- poštanski uredi
(Češka, Irska, Poljska)
- podružnica nacionalne radio-televizije
(Austrija, Švedska)
- sektor/odjeljenje nacionalne radio-televizije ili njen zastupnik
(Hrvatska, Danska, Norveška, Slovačka, Slovenija, Ujedinjeno Kraljevstvo)
- zajedničko pravno lice nacionalnih radio-televizija
(Njemačka)
- nezavisno pravno lice/kompanija
(Švicarska)

Detaljne informacije o istoj temi nalaze se u dva prethodna rada Istraživačkog sektora Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine: *Način naplate RTV takse i finansiranje javnih RTV sistema u osam evropskih država* i *Finansiranje javnih radio-televizija u Finskoj i Turskoj*, koji su dostupni na intranet portalu PSBiH <http://portalpsbih/istrazivacki/libPubsDocs/Forms/AllItems.aspx>.

ⁱ *Legal Focus Public Funding Principles for Public Service Media*, dr. Richard Burnley, rukovodilac regulatorne pravne službe EBU-u, (2016.), str. 6. Izvor: internetska stranica Evropske radio-difuzijske unije (EBU) <https://www3.ebu.ch/contents/publications/public-funding-principles-for-ps.html> (datum pristupa 8. april 2016.)

ⁱⁱ Izvor informacije za prikazanu tabelu je članak *Public Service Broadcasting in an International Comparison*, Ingmar Rövekamp (TU Dresden), str. 52. Izvještaj 3/2014 njemačke istraživačke grupe *CESifo DICE*.

Izvor: internetska stranica *CESifo DICE*

https://www.cesifo-group.de/ifoHome/facts/DICE/Infrastructure/Communication-Networks/Regulation/Public-Service-Broadcasting--An-International-Comparison/fileBinary/Public-Service-Broadcasting_dicereport314-dbl.pdf (datum pristupa 8. april 2016.)

Istraživački sektor PSBiH je dodao podatke za sljedeće države: Bosna i Hercegovina, Belgija/Valonija, Hrvatska, Srbija, Slovenija, Crna Gora i Makedonija.

ⁱⁱⁱ *Legal Focus Public Funding Principles for Public Service Media*, str. 6

^{iv} Isto, str. 6

^v Isto, str. 8

^{vi} Isto, str. 6

^{vii} Od jula 2016. godine